

โรคทริคิโนซิส (Trichinosis)

มีรายงานผู้ป่วยด้วยโรคทริคิโนซิส ผ่านบัตรรายงานผู้ป่วย (รง.506) ในปีนี้รวม 378 คน มีตาย 3 คน เป็นรายงานจากภาคเหนือ 6 จังหวัด คือเชียงใหม่ ป่วย 289 คน ตาย 3 คน เชียงราย ป่วย 81 คน ไม่มีตาย น่าน ลำพูน อุตรดิตถ์ และนครสวรรค์ มีรายงานจังหวัดละ 1 คน ภาคกลางมีรายงานจากจังหวัดกาญจนบุรี และปราจีนบุรี พบผู้ป่วยจังหวัดละ 2 คน

การระบาดที่พบผู้ป่วยครั้งละมากๆ มีอยู่ด้วยกัน 4 ครั้ง คือที่จังหวัดเชียงใหม่ 3 ครั้ง ครั้งแรกที่ตำบลแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว ในเดือนมีนาคม-เมษายน พบผู้ป่วย 173 คน ตาย 2 คน จากการสอบสวนโรคพบว่าสาเหตุการระบาดเกิดจากการรับประทานเนื้อหมูป่า ครั้งที่ 2 ที่ตำบลแม่อาย อำเภอแม่อาย ในเดือนเมษายน พบผู้ป่วยจำนวน 3 คน ไม่มีตาย จากการสอบสวนประวัติการระบาดพบว่ามิชวบ้านซื้อหมูชาวเขามาเลี้ยงไว้ก่อนแล้วนำมาฆ่ากิน ในภายหลังจึงเกิดการระบาดของโรคนี้ขึ้น ครั้งที่ 3 ที่ตำบลแม่่นะ อำเภอเชียงดาว ในเดือนพฤษภาคม เป็นเขตติดต่อกับหมู่บ้านที่เกิดโรคเมื่อเดือนมีนาคม - เมษายน ในตำบลแม่ปิ้ง อำเภอพร้าว พบผู้ป่วยจำนวน 82 คน มีตาย 1 คน สอบประวัติแล้วพบว่าเกิดจากการกินเนื้อหมูป่าร่วมกัน และครั้งที่ 4 ที่ตำบลป่าอ้อคอนชัย อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ในเดือนตุลาคม พบผู้ป่วยจำนวน 81 คน ไม่มีตาย สาเหตุจากการกินเนื้อหมูป่า

อนึ่ง ยังมีรายงานเพิ่มเติมจากการสอบสวนโรค โดยแพทย์โครงการฝึกอบรมทางระบาดวิทยา (ตามบันทึกของกองระบาดวิทยาที่ 412 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2528) พบว่ามีผู้ป่วยด้วยโรคทริคิโนซิส ที่ตำบลจิม อำเภอปง จังหวัดพะเยา ในระหว่างวันที่ 14 เมษายน -15 พฤษภาคม อีกจำนวน 36 ราย เป็นชาย 24 หญิง 12 คน พบประวัติว่ารับประทานหมูป่า 33 คน และรับประทานเนื้อหมี 3 คน โดยมีผลการตรวจจากห้องปฏิบัติการยืนยันว่าพบตัวพยาธิ *Trichinella spiralis* จากการทำ Biopsy กล้ามเนื้อน่องผู้ป่วย 2 ราย สำหรับรายงานนี้ไม่มีรายละเอียดในตาราง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา มีรายงานการพบโรคทริคิโนซิส เฉพาะในภาคเหนือเกือบทุกจังหวัด ยกเว้นมีรายงานพบผู้ป่วย 1 ราย ที่จังหวัดระยองในภาคกลางเมื่อ พ.ศ.2521 สำหรับปีนี้มีรายงานพบผู้ป่วยในภาคกลางอีก 2 จังหวัด คือ ปราจีนบุรี และกาญจนบุรี โดยโรงพยาบาลในชุมชนวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี พบผู้ป่วย 2 คน มาจากตำบลกิ่งคินสอ อำเภอนาดี ในเดือนมิถุนายนจากการสอบสวนโรคได้ประวัติว่ารับประทานเนื้อตะกวดที่นำไปปรุงเป็นอาหารแบบดิบๆสุกๆ และมีผลต่อการตรวจยืนยันของแพทย์ โดยพบเชื้อ *Trichinella spiralis* จากการทำ Biopsy กล้ามเนื้อน่องผู้ป่วย และมีรายงานจากโรงพยาบาลชุมชนอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบผู้ป่วย 2 คน เป็นชาวกระเหรี่ยง จากตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ ในเดือนตุลาคม มีประวัติการกินเนื้อหมูป่า และยืนยันผลการตรวจของแพทย์โดยการนำ Biopsy กล้ามเนื้อน่องผู้ป่วยแล้วพบพยาธิ *Trichinella spiralis* เช่นเดียวกัน

เพศและอายุของผู้ป่วยในปีนี้พบว่า เป็นชาย 210 คน เป็นหญิง 168 คน หรือคิดเป็นอัตราส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 1.25 : 1 อายุส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 15 -44 ปี จำนวน 241 คน (63.76%) ซึ่งคล้ายๆ กับปี พ.ศ. 2527 พบผู้ป่วยอายุระหว่าง 15 – 44 ปี ประมาณ 60%

ช่วงฤดูกาลการระบาดนี้พบผู้ป่วยมากในเดือนมีนาคม – พฤษภาคม คือพบผู้ป่วย 288 คน จากจำนวนทั้งหมด 378 คน (76.20%) ซึ่งก็คล้ายกับปีก่อนๆ

สรุปเมื่อรวมรายงานการเกิดโรคจากบัตรรายงานผู้ป่วย (รง.506) ซึ่งเป็น Passive Finding กับการสอบสวนโรคเพิ่มเติมคือ Active Case Finding แล้วปีนี้มีผู้ป่วยทั้งหมด 414 คน ตาย 3 คน แยกเป็นเพศชาย 234 คน หญิง 180 คน จาก 9 จังหวัด แม้ว่าจะพบผู้ป่วยไม่มากนัก แต่การพบผู้ป่วยในภาคกลางเพิ่มขึ้นอีก 2 จังหวัดนี้ ก็ควรจะต้องติดตามเฝ้าระวังโรคนี้อย่างใกล้ชิดต่อไป